

УДК 336.7:004 + 330.341.1

Ю. М. Заволока,

к. е. н., доцент, доцент кафедри управління та адміністрування,
 Придніпровський інститут Приватного акціонерного товариства
 "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія Управління персоналом"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3616-1725>

А. В. Івко,

старший викладач кафедри управління та адміністрування,
 Придніпровський інститут Приватного акціонерного товариства
 "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія Управління персоналом"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4083-3678>

В. В. Татарінов,

к. е. н., доцент кафедри економічного проектування та маркетингу,
 Придніпровський інститут Приватного акціонерного товариства
 "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія Управління персоналом"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7373-1267>

В. Г. Гноєвий,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економічного проектування та маркетингу,
 Придніпровський інститут Приватного акціонерного товариства
 "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія Управління персоналом"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1669-9680>

Т. М. Болгар,

д. е. н., професор, професор кафедри управління та адміністрування,
 Придніпровський інститут Приватного акціонерного товариства
 "Вищий навчальний заклад "Міжрегіональна Академія Управління персоналом"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1066-249X>

DOI: 10.32702/2306-6792.2025.23.117

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ ІННОВАЦІЙНИХ ФІНТЕХ-СЕРВІСІВ

Yu. Zavoloka,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Administration,
 Prydniprovskiy Institute of Private Joint Stock Company "Higher Education Institution "Interregional Academy
 of Personnel Management"

A. Ivko,

Senior lecturer of the Department of Management and Administration, Prydniprovskiy Institute of Private Joint Stock
 Company "Higher Education Institution "Interregional Academy of Personnel Management"

V. Tatarinov,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economic Design and Marketing, Prydniprovskiy Institute
 of Private Joint Stock Company "Higher Education Institution "Interregional Academy of Personnel Management"

V. Hnoievyi,

PhD in Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economic Design and Marketing,
 Prydniprovskiy Institute of Private Joint Stock Company "Higher Education Institution "Interregional Academy
 of Personnel Management"

T. Bolgar,

Doctor of Economics Science, Professor, Professor of the Department of Management and Administration, Prydniprovskiy
 Institute of Private Joint Stock Company "Higher Education Institution "Interregional Academy of Personnel Management"

DIGITAL TRANSFORMATION OF THE FINANCIAL SYSTEM: OPPORTUNITIES AND CHALLENGES OF INNOVATIVE FINTECH SERVICES

Стаття присвячена комплексному аналізу фундаментальних трансформацій глобальної фінансової системи, де-термінованих інтенсивним розвитком цифрових технологій та свідчить, що сучасні фінтех-сервіси не просто вдосконалюють традиційні моделі, а створюють принципово нові бізнес-моделі, що змінюють поведінку споживачів та змушують традиційні фінансові інституції адаптуватися.

Центральною тезою дослідження є аналіз дуалістичної природи цих процесів. З одного боку, цифровізація відкриває безпрецедентні можливості для розширення фінансової інклюзії, гіперперсоналізації послуг та оптимізації операційної ефективності. З іншого боку, вона генерує системні виклики та ризики, що потребують наукового осмислення.

У висновках автори обґрунтовують необхідність формування синергетичного зв'язку між технологічними інноваціями та проактивною, гнучкою регуляторною політикою. Наголошується, що сталий розвиток фінансового сектору залежить від здатності знайти баланс між стимулюванням прогресу та мінімізацією ризиків, що є ключовою передумовою для побудови стабільної, інклюзивної та безпечної цифрової фінансової екосистеми.

The rapid development of information technologies and the emergence of fintech innovations are fundamentally changing traditional business models, creating both significant opportunities for improving the efficiency and accessibility of financial services, and unprecedented challenges for regulators, financial institutions and consumers.

This article is devoted to a comprehensive analysis of the fundamental changes in the modern financial sector caused by the technological revolution and the spread of fintech products. It is considered that along with new opportunities for the accessibility and efficiency of financial services, serious challenges arise for regulators, institutions and consumers. This study is especially relevant for Ukraine, in the context of building a sustainable national financial system and its integration into the global market.

The key objective of the work is to systematically study the latest financial services and identify risks associated with cybersecurity, regulatory uncertainty, data ethics and social inequality. The methodological basis is the analysis of scientific literature, the generalization of sociological data and the application of a systemic approach.

The article traces the evolution of financial services, highlights its advantages and details the main problems: the inconsistency of the existing legal framework with new decentralized business models, the risks of regulatory arbitrage and the need for international cooperation; risks associated with Big Data and AI, cybersecurity threats and increased digital isolation of vulnerable groups of the population. It is substantiated that a comprehensive approach involving the state, business and society is needed to solve them. Key technological trends of the future are outlined, such as open banking and distributed ledger technologies.

In conclusion, it is noted that the digital transformation of finance is an irreversible process that requires not only technological, but also deep institutional changes. Building a successful next-generation financial system is only possible with a balanced policy that stimulates innovation, but at the same time guarantees cybersecurity, consumer protection, and financial accessibility for all citizens.

Ключові слова: фінтех, цифрова трансформація, фінансові послуги, фінансове регулювання, фінансова інклюзія, відкритий банкінг, блокчейн.

Key words: fintech, digital transformation, financial services, financial regulation, financial inclusion, open banking, blockchain.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасна фінансова сфера перебуває в епіцентрі безпрецедентних трансформацій, зумовлених стрімким розвитком інформаційних технологій. Цифрова революція, що охопила всі сектори економіки, докорінно змінює традиційні парадигми надання фінансових послуг. Новітні сервіси, які об'єднуються під загальною назвою фінтех, не просто вдосконалюють існуючі процеси, а створюють принципово нові бізнес-моделі, що витісняють застарілі інституції та змінюють звички споживачів фінансових послуг. Від мобільного банкінгу до децентралізованих фінансових систем на основі блокчейну — ці інновації є справжнім викликом цифровій добі, що змушує переосмислити підходи до регулювання, кібербезпеки та фінансової грамотності.

Глобальна конкуренція, що посилюється з появою гнучких та технологічно орієнтованих стартапів, змушує традиційні фінансові установи шукати нові шляхи для збереження своєї ринкової позиції. Цей процес цифрової трансформації є особливо актуальним для України, де інтеграція в глобальний фінансовий ринок та підвищення ефективності національної фінансової системи є стратегічними завданнями. Таким чином, аналіз новітніх сервісів та викликів, пов'язаних з їх впровадженням, є критично важливим для формування політики, спрямованої на сталий розвиток фінансового сектору.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблема цифрової трансформації фінансового сектору є предметом активних наукових дискусій як у світовій, так і у вітчизняній фінансово-економічній літературі. Досліджен-

Рис. 1. Динаміка кількості фінтех-компаній в Україні

Джерело: складено авторами на підставі [10].

ня охоплюють широкий спектр питань, від технологічних інновацій та їх впливу на бізнес-моделі до регуляторних, соціальних та етичних викликів. Аналіз цих робіт дозволяє визначити ключові напрями наукової думки та обґрунтувати актуальність даної статті.

Вчені, такі як Broto Legowo M., Subanija S., Sorongan F.A. [1], Gomber P., Koch J.-A., Siering M. [2], Laidroo L., Avarmaa M. [3], Le T.D.Q., Ho T.H., Nguyen D.T., Ngo T. [4], Najaf K., Subramaniam R.K., Atayah O.F. [5], В'язовий С. [6], Ставерська Т.О., Лисак Г.Г., Приходько В.О. [7], Бабенко А., Вовк Є., Марченко Б. [8], Стойко О.Я. [9] та ін. аналізують та досліджують етапи становлення фінтех-індустрії; вплив цифровізації на банківський сектор; специфічні ризики кібербезпеки для банківських та небанківських фінансових установ; проблематику створення нових регуляторних підходів для стимулювання інновацій при збереженні фінансової стабільності та вивчають рівень доступності фінансових послуг для різних верств населення тощо.

Але огляд останніх публікацій свідчить, що хоча окремі аспекти цифрової трансформації фінансового сектору глибоко проаналізовані, залишається потреба в комплексних дослідженнях, які б системно поєднували технологічні, регуляторні, етичні та соціальні виклики.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою цієї статті є комплексний аналіз сутності новітніх фінансових сервісів, ідентифікація ключових викликів та ризиків, що постають у зв'язку з їх розвитком, а також оцінка їх впливу на сучасну фінансову систему.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Перехід від традиційних фінансових послуг

до сучасних — це фундаментальна трансформація, що кардинально змінила спосіб, у який люди керують своїми грошима. Ця еволюція, що триває й досі, обумовлена технологічним прогресом, який дозволив замінити громіздкі та повільні ручні операції на цифрові, швидкі та доступні. Від фізичних відділень банків та паперової документації, де фінансові послуги були обмежені часом і місцем, ми перейшли до світу фінтеху, мобільних платежів та онлайн-банкінгу, де фінанси стали частиною повсякденного життя.

Безперечно, що перехід до сучасних фінансових послуг — це не одномоментний стрибок, а поступова еволюція, що триває понад століття та охоплює не лише технології, а й бізнес-моделі, регулювання та поведінку споживачів. Цей процес, відомий як цифрова фінансова революція, почався з простих змін і переріс у глобальний рух, який докорінно змінює традиційний фінансовий сектор і який можна розділити на кілька ключових етапів:

1. Ера "доцифрових" технологій (до 1980-х рр.). Цей етап заклав основи для майбутньої цифрової трансформації. Головним завданням було прискорення та спрощення міжбанківських операцій.

2. Ера комп'ютеризації та Інтернету (1980—2000-ні рр.). Цей етап характеризується масовою комп'ютеризацією та зародженням Інтернету, завдяки чому змінився спосіб взаємодії банків з клієнтами.

3. Ера мобільного інтернету та "Фінтех-революції" (2008 р. — дотепер). Цей період є справжнім переломним моментом, який змінив фінансовий ландшафт. Глобальна фінансова криза 2008 року значно підірвала довіру до традиційних банків, а масове поширення смартфонів і мобільного інтернету створило ідеальні умови для появи фінтех-стартапів.

Динаміку кількості фінтех-компаній в Україні з 2020 по 2025 рік наведено на (рис. 1).

Таблиця 1. Спільні риси та ключові відмінності фінтех-ринку Європи та України

Критерії	Європа	Україна
Точка відліку	Фінансова криза 2008 р.	Революційні події 2014 р. та банківська реформа
Драйвер зростання	Регуляторні ініціативи (PSD2) та венчурний капітал.	Висока технологічна грамотність населення та необхідність діджиталізації в умовах економічних і безпекових викликів.
Регулювання	Вже зріле, фокус на впровадженні AI-регулювання та ESG.	Гармонізація з ЄС (прийняття ключових законів), створення умов для Open Banking.
Стійкість (після 2022)	Стійкість до економічних спадів/інфляції.	Надзвичайна стійкість до військових дій, збереження функціональності критичної фінансової інфраструктури
Головний сегмент	Необанки, Open Banking, WealthTech	Платежі/грошові перекази, діджиталізація послуг

Джерело: систематизовано, узагальнено та згруповано на основі [12].

Український фінтех-ринок, хоча й поступається європейському за масштабом (сотні компаній проти тисяч), демонструє унікальну стійкість, а також активно працює над імплементацією європейських регуляторних стандартів [11].

Порівняння спільних рис та ключових відмінностей фінтех-ринку Європейських країн та України наведено в табл. 1.

Таким чином, перехід від традиційних до сучасних фінансових послуг є логічним продовженням технологічного прогресу. Кожен новий етап не скасовував попередній, а доповнював його, роблячи фінансові послуги більш доступними, швидкими та зручними, а саме:

— Завдяки мобільним технологіям мільйони людей, які раніше не мали доступу до традиційних банківських послуг, тепер можуть користуватися фінансовими інструментами, що сприяє економічному розвитку.

— Замість відвідування банку клієнти можуть здійснювати транзакції миттєво, в режимі 24/7.

— Автоматизація та відмова від фізичних відділень дозволяють фінансовим установам знижувати операційні витрати, що, своєю чергою, може призвести до зниження комісій для клієнтів.

— Аналіз даних дозволяє створювати індивідуальні фінансові портфелі, пропонувати клієнтам цільові кредити та інвестиційні продукти, які відповідають їх потребам тощо.

Але попри значні переваги цифрової трансформації фінансового сектора така трансформація водночас створила низку серйозних викликів, які вимагають постійної уваги та адаптації. Ці виклики стосуються безпеки, регулювання та соціальних аспектів.

Аналізуючи більш детально трансформації та виклики фінансового сектора стає очевидним, що у сучасному цифровому світі, де більшість фінансових операцій відбувається онлайн, фінансові установи є одними з найбільш привабливих цілей для кіберзлочинців через значну цінність інформації, яку вони зберігають. Хакери можуть використовувати фішингові атаки, шкідливе програмне забезпечення та соціальну інженерію для крадіжки конфіденційної інформації клієнтів, включно з банківськими даними та паролями. У зв'язку з цим надійний захист стає не просто технічною вимогою, а основою довіри клієнтів і стабільності всієї системи.

Безумовно, що з розвитком штучного інтелекту (ШІ) та машинного навчання з'являються нові можливості для автоматизованого виявлення загроз, але водночас ці технології можуть бути використані й зловмисниками для створення більш витончених атак. Тому, у майбутньому кібербезпека у фінансовому секторі залишатиметься динамічною сферою, яка вимагатиме постійного вдосконалення технологій та стратегій захисту.

Також не можна залишити поза увагою швидкий розвиток фінтех-інновацій, що створює значні виклики для традиційних регуляторів, оскільки нові технології та бізнес-моделі часто не вписуються в існуючі правові рамки, тому що багато фінансових правил були розроблені для традиційних банків, які працюють через фізичні відділення. Фінтех-компанії, що оперують виключно онлайн або використовують децентралізовані технології, такі як блокчейн, не завжди можуть бути ефективно регульовані за допомогою таких норм, що не відповідають сучасності. Це, в свою чергу, створює "сірі зони", де нові послуги можуть існувати без належного нагляду. А такі фінтех-послуги як кредитування або інвестиційні платформи можуть не мати такої ж системи захисту, як у традиційних банків, і вразі банкрутства фінтех-компанії клієнти можуть втратити свої гроші, оскільки їх депозити не обов'язково застраховані. Тому завдання регуляторів — адаптувати правила для забезпечення адекватного рівня захисту споживачів у цифровій екосистемі.

Ще одним із викликів є анонімність деяких цифрових активів та швидкість транзакцій, що ускладнюють відстеження незаконних грошових потоків. Криптовалюти, зокрема, стали об'єктом пильної уваги регуляторів через їх здатність використовуватися для відмивання грошей. В цьому випадку регуляторам необхі-

дно впроваджувати нові інструменти та технології для моніторингу та запобігання цим злочинам.

Оскільки фінансові послуги все більше стають глобальними, а регулювання залишається переважно національним — це створює ризик "регуляторного арбітражу", коли компанії можуть вибирати юрисдикції з менш суворими правилами. Для усунення таких прогалин необхідна міжнародна співпраця щодо розробки узгоджених стандартів і підходів, для уникнення хаосу та забезпечення стабільності на світовому рівні.

У зв'язку з цим стає зрозумілим, що для успішного переходу в цифрову епоху регуляторам необхідно бути більш гнучкими та проактивними. Замість того, щоб просто забороняти нові технології, вони мають співпрацювати з фінтех-спільнотою, щоб розробляти збалансовані правила, які сприятимуть інноваціям, водночас забезпечуючи безпеку та довіру до фінансової системи.

Зростання ролі Big Data та штучного інтелекту у фінансовому секторі відкрило нові можливості для персоналізації послуг, але водночас поставило на перший план складні питання щодо конфіденційності та етики використання даних. Ці виклики є критично важливими для збереження довіри клієнтів. Фінансовим установам доводиться розробляти суворі політики щодо згоди на використання даних, а також забезпечувати прозорість у тому, як ці дані використовуються.

Тобто вирішення цих питань вимагає від фінансових компаній не лише впровадження технологічних рішень для захисту даних, але й розробки етичних кодексів та корпоративних політик, які ставлять інтереси клієнтів на перше місце. У довгостроковій перспективі етика та прозорість стануть ключовими факторами для зміцнення довіри та успішної роботи в цифрову епоху.

Конкуренція з нетрадиційними гравцями є одним з найбільших викликів для традиційного фінансового сектору. Однак вона також стимулює інновації, підвищує ефективність та робить фінансові послуги більш доступними для широкого загалу. Майбутнє, ймовірно, буде за гібридною моделлю, де традиційні банки та фінтех-компанії будуть співіснувати або навіть об'єднуватися, щоб надавати клієнтам найкращі послуги.

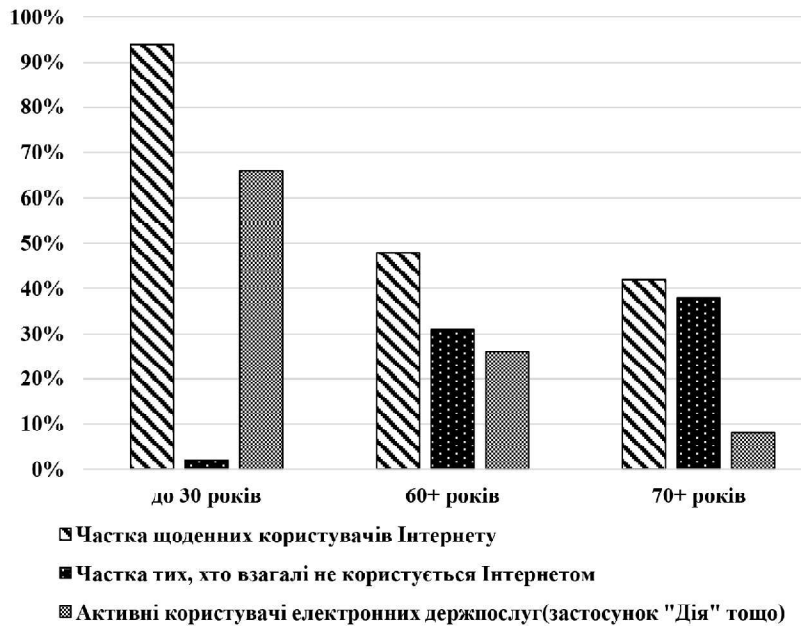

Рис. 2. Цифрова включеність за віком в Україні

Джерело: складено авторами на основі [13, 14].

Попри те, що цифрові фінансові послуги мають потенціал для покращення доступу до фінансів, вони також можуть посилити існуючу соціальну та економічну нерівність, якщо не враховувати певні аспекти. Цей виклик відображає двояку природу технологічного прогресу: він може бути як двигуном інклюзії, так і джерелом нової форми виключення.

Хоча цифрові фінансові послуги сприяють фінансовій інклюзії, вони також можуть посилити нерівність, якщо певні групи населення не мають доступу до необхідних технологій або цифрових навичок.

Люди похилого віку або особи з низьким рівнем фінансової грамотності можуть бути обмежені у використанні "нової моделі" фінансової системи, оскільки вони не володіють необхідними навичками для користування цифровими сервісами.

Підтвердженням цьому є міжнародні дослідження, які свідчать, що використання фінансових технологій знижується з віком. За даними World Bank Findex, у 136 країнах у середньому понад 40 % осіб віком до 40 років користуються цифровими платежами, тоді як серед осіб віком 60 років і старше цей показник становить менше 25 %.

Незважаючи на те, що люди старше 60 років у розвинених країнах все частіше мають мобільні телефони (85 %), вони вдвічі рідше, ніж молодь, здійснюють платежі через мобільний телефон або Інтернет.

В Україні, як і в усьому світі, існує чіткий цифровий розрив за віком, що призводить до виключення людей похилого віку з нової цифрової фінансової системи.

Незважаючи на загальне зростання рівня користування Інтернетом в Україні (до 80 % щоденних користувачів у 2023 році), показники серед старших вікових груп значно нижчі.

Показники цифрової включеності жителів України з ранжуванням за віковими категоріями наведено на рис. 2.

Дані соціологічних досліджень свідчать про те, що якщо 94 % молоді щодня онлайн, то серед осіб віком 60+ ця частка знижується майже вдвічі. Близько третини (31—38%) українців старшого віку взагалі не користуються Інтернетом, що робить їх повністю виключеними з цифрової фінансової системи (онлайн-банкінг, е-платежі, державні е-послуги), і лише 26 % осіб старшого віку є активними користувачами електронних державних послуг. Це свідчить про низький рівень цифрової фінансової грамотності та навичок, необхідних для повноцінного переходу до нової системи.

Саме нерівність у доступі до фінансових послуг може посилити соціальну нерівність, адже доступ до кредитів, заощаджень та страхування є ключовим для економічного зростання та стабільності.

Цифрова трансформація фінансового сектору, що є рушійною силою для підвищення економічної ефективності, водночас створює значні виклики для забезпечення фінансової інклюзії. Тому це явище вимагає комплексного, багатостороннього підходу, що об'єднує зусилля державних інституцій, приватного сектору та громадянського суспільства. Долаючи ці виклики, ключові сторони — від регуляторів до споживачів — повинні демонструвати системний підхід та готовність до перманентних інституційних, технологічних і поведінкових змін.

Подолання цих викликів потребує скоординованих зусиль, що поєднують державну політику з інноваціями приватного сектору, а саме:

1. Уряди повинні активно інвестувати в розвиток цифрової інфраструктури, зокрема, в забезпечення універсального доступу до ширококосмугового інтернету, особливо в регіонах з низькою щільністю населення. Паралельно з цим необхідно впроваджувати національні програми з підвищення цифрової та фінансової грамотності населення, які допоможуть усунути інформаційну асиметрію та знизити рівень

поведінкових упереджень, що перешкоджають повноцінному використанню цифрових фінансових сервісів.

2. Фінтех-компанії та комерційні банки повинні застосовувати принципи дизайну, орієнтованого на користувача, для розробки простих, інтуїтивно зрозумілих інтерфейсів, що дасть змогу значно знизити когнітивне навантаження на користувачів. Також необхідно розробляти адаптовані фінансові продукти, що відповідають потребам сегментів з низькими доходами, враховуючи їх фінансові можливості та моделі поведінки.

3. Для запобігання алгоритмічній дискримінації, яка може виникати через упередження в алгоритмах кредитного скорингу, необхідно впроваджувати етичні кодекси та регуляторні норми. Ці заходи мають забезпечити справедливий та недискримінаційний доступ до фінансових послуг для всіх груп населення, незалежно від їх соціально-економічного статусу чи географічного розташування. Регулятори повинні впроваджувати механізми контролю, які забезпечують прозорість алгоритмів та їх відповідність принципам справедливості та інклюзивності.

Ці рекомендації є вкрай актуальними для сучасної України, яка проходить через прискорену цифрову трансформацію, посилену викликами повномасштабної війни.

Для подолання цих викликів державна політика України працює (зокрема, Міністерство цифрової трансформації) щодо пріоритезації інвестицій у цифрову інфраструктуру. Активно впроваджуються національні освітні програми (наприклад, "Дія. Освіта" та стратегії НБУ) для мінімізації інформаційної асиметрії та зниження поведінкових упереджень, що перешкоджають використанню цифрових фінансових послуг, особливо серед вразливих груп (ВПО, люди старшого віку).

При цьому український фінтех-сектор демонструє високий рівень клієнтоорієнтованості, що сприяє масовій інклюзії. Такі гравці, як Monobank та Приват 24, стали еталонами у створенні простих і зручних мобільних застосунків. Їх успіх доводить, що дизайн, орієнтований на користувача, є ключем до масового залучення клієнтів і зниження когнітивного бар'єра.

У свою чергу Національний банк України, відіграючи ключову роль у впровадженні стандартів захисту прав споживачів фінансових послуг, має розробити чіткі регуляторні

рамки для використання штучного інтелекту та алгоритмів, щоб забезпечити їх прозорість, підзвітність та справедливість. Це також є важливим кроком на шляху інтеграції України до європейського цифрового простору.

Таким чином, для України подолання цих викликів — це не просто слідування глобальним трендам, а життєва необхідність для побудови стійкої, інклюзивної цифрової економіки та успішної повоєнної відбудови [11].

В умовах сьогодення забезпечення рівного доступу до фінансових послуг залишається важливим соціальним викликом. У той час як цифрові технології відкривають двері до фінансової інклюзії, вони також вимагають свідомих зусиль з боку суспільства та бізнесу, щоб гарантувати, що ці двері будуть відкриті для кожного. А майбутнє фінансових послуг визначатиметься подальшим поглибленням технологічних інновацій, зміною очікувань клієнтів і посиленням конкуренції. Цей етап трансформації характеризується інтеграцією нових технологій та моделей, що створює абсолютно нову фінансову екосистему.

У зв'язку з цим стає зрозумілим, що ефективне подолання сучасних викликів вимагає синергії між технологічним прогресом, соціальною відповідальністю та продуманою регуляторною політикою, що разом формують стійку основу для абсолютної фінансової системи.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

З вище зазначеного можна зробити висновки, що динаміка сучасного фінансового сектору визначається конвергенцією технологічних інновацій, що змінюють бізнес-моделі та взаємодію з клієнтами. Ключові тренди, такі як штучний інтелект, відкритий банкінг, технології розподіленого реєстру та гіперперсоналізація, формують нову архітектуру фінансових послуг.

Зазначені тренди свідчать про те, що фінансовий сектор перебуває на порозі кардинальних змін, зумовлених технологічною революцією. Ці трансформації виходять за рамки простої автоматизації процесів і ведуть до повної перебудови структури та функціонування фінансових інституцій.

Майбутнє фінансової індустрії визначатиметься не окремими технологіями, а їх синергією. Штучний інтелект стане аналітичним

двигуном, що обробляє величезні масиви даних з різних джерел, доступ до яких забезпечує відкритий банкінг. На основі цих даних буде здійснюватися гіперперсоналізація послуг. У свою чергу, блокчейн та цифрові валюти формуватимуть нову, більш ефективну та безпечну інфраструктуру для транзакцій. Ця взаємозалежність створить цілісні фінансові екосистеми, де традиційні банки та інноваційні фінтех-компанії доповнюватимуть один одного, пропонуючи клієнтам безшовний досвід взаємодії.

Ці технологічні зміни, звісно, створюють нові виклики для регуляторів і свідчать про необхідність розробки гнучких та адаптивних законодавчих рамок, що:

- Забезпечать кібербезпеку та захист даних у відкритих системах.

- Запобігатимуть монополізації ринку та алгоритмічній дискримінації.

- Регулюватимуть використання цифрових валют та інших децентралізованих фінансових інструментів.

Таким чином, успішна інтеграція технологій у фінансовий сектор вимагає не лише технічних інновацій, а й еволюції правової та етичної баз, що забезпечуватимуть стабільність, безпеку та інклюзивність нової фінансової системи.

Література:

1. Broto Legowo M., Subanija S., Sorongan F.A. Role of FinTech Mechanism to Technological Innovation: A Conceptual Framework. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*. 2020. Vol. 5 (5). P. 35—41.
2. Gomber P., Koch J.-A., Siering M. Digital. Finance And FinTech: Current Research And Future Research Directions. *Journal of Business Economics*. 2017. Vol. 87 (5). P. 537—580.
3. Laidroo L., Avarmaa M. The role of location in FinTech formation. *Entrepreneurship & Regional Development*. 2020. Vol. 32 (7). P. 555—572.
4. Le T.D.Q., Ho T.H., Nguyen D.T., Ngo T. FinTech credit and bank efficiency: international evidence. *International Journal of Financial Studies*. 2021. Vol. 9 (3). URL: <https://www.mdpi.com/2227-7072/9/3/44> (дата звернення: 03.11.2025).
5. Najaf K., Subramaniam R.K., Atayah O.F. Understanding the implications of FinTech peer-to-peer (P2P) lending during the COVID-19 pandemic. *Journal of Sustainable Finance & Investment*. 2022. Vol. 12 (1). P. 87—102.
6. В'язовий С. Fintech в Україні: шлях до інноваційного майбутнього безготівкових розрахунків. *Економіка та суспільство*. 2023. № 54.

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2761> (дата звернення: 03.11.2025).

7. Ставерська Т.О., Лисак Г.Г., Приходько В.О. Фінтех і майбутнє фінансових послуг: інновації у фінансовому секторі. Економіка. Фінанси. Право. 2023. № 10. С. 74—79.

8. Бабенко А., Вовк Є., Марченко Б. Фактори та виклики розвитку fintech-індустрії. Економіка та суспільство, 2024. № 61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-128> (дата звернення: 03.11.2025).

9. Стойко О.Я. Перспективи розвитку фінтех- і банківського бізнесу в Україні. Проблеми економіки. 2020. № 2. С. 356—364.

10. Український каталог фінтех-компаній 2025. URL: https://fintechua.org/fintech_catalog_2025 (дата звернення: 20.10.2025).

11. Стратегія розвитку фінансового сектору України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini> (дата звернення: 21.10.2025).

12. Які фінтех-тренди характерні для України і Європи URL: <https://epravda.com.ua/experts/yaki-finteh-trendi-harakterni-dlya-ukrajini-i-yevropi-800168/> (дата звернення: 23.10.2025).

13. Думки і погляди населення України щодо державних електронних послуг. Аналітичний звіт за 2024 рік. URL: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1471&page=1> (дата звернення: 24.10.2025).

14. Думки і погляди населення України щодо державних електронних послуг у 2023 році. Аналітичний звіт. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/analitichnyy-zvit-dumky-i-pohlyady-naselennya-ukrayiny-shchodo-derzhavnykh-elektronnykh-posluh-u-2023-rotsi> (дата звернення: 24.10.2025).

References:

1. Broto, Legowo M. Subanija, S. and Sorongan, F.A. (2020), "Role of FinTech Mechanism to Technological Innovation: A Conceptual Framework", International Journal of Innovative Science and Research Technology, vol. 5, pp. 35—41.

2. Gomber, P. Koch, J.-A. and Siering, M. (2017), "Digital Finance And FinTech: Current Research And Future Research Directions", Journal of Business Economics, vol. 87, pp. 537—580.

3. Laidroo, L. and Avarmaa, M. (2020), "The role of location in FinTech formation", Entrepreneurship & Regional Development, vol. 32, pp. 555—572.

4. Le, T.D.Q. Ho, T.H. Nguyen, D.T. and Ngo T. (2021), "FinTech credit and bank efficiency: international evidence", International Journal of

Financial Studies, vol. 9, available at: <https://www.mdpi.com/2227-7072/9/3/44> (Accessed 03 November 2025).

5. Najaf, K. Subramaniam, R.K. and Atayah, O.F. (2022), "Understanding the implications of FinTech peer-to-peer (P2P) lending during the COVID-19 pandemic", Journal of Sustainable Finance & Investment, vol. 12, pp. 87—102.

6. Viazoviy, S. (2023), "Fintech in Ukraine: the way to the innovative future of cashless payments", Economy and Society, vol 54, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2761> (Accessed 03 November 2025).

7. Staverska, T. Lysak, H. and Prykhodko, V. (2023), "Fintech and the future of financial services: innovations in the financial sector", Economics. Finances. Law, vol. 10, pp. 74—79.

8. Babenko, A. Vovk, Ye. and Marchenko, B. (2024), "Factors and challenges for the fintech-industry development", Economy and Society, vol 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-128>.

9. Stojko, O. (2020), "Prospects for the development of fintech and banking business in Ukraine", The Problems of Economy, vol. 2, pp. 356—364.

10. Ukrainian Association of FinTech and Innovation Companies (2025), "The Ukrainian FinTech Catalog 2025", available at: https://fintechua.org/fintech_catalog_2025 (Accessed 20 October 2025).

11. National Bank of Ukraine (2025), "Strategy of Ukrainian Financial Sector Development", available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini> (Accessed 21 October 2025).

12. Ukrainska pravda (2024), "What fintech trends are typical for Ukraine and Europe ", available at: <https://epravda.com.ua/experts/yaki-finteh-trendi-harakterni-dlya-ukrajini-i-yevropi-800168/> (Accessed 21 October 2025).

13. Kyiv International Institute of Sociology (2025), "Opinions and views of the population of Ukraine on government electronic services ", available at: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1471&page=1> (Accessed 24 October 2025).

14. Kyiv International Institute of Sociology (2025), "Opinions and views of the population of Ukraine on government electronic services in 2023. Analytical report", available at: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/analitichnyy-zvit-dumky-i-pohlyady-naselennya-ukrayiny-shchodo-derzhavnykh-elektronnykh-posluh-u-2023-rotsi> (Accessed 24 October 2025).
Стаття надійшла до редакції 18.11.2025 р.